

מסורת הש"ס

(א) זכרות מח: (ב) ז"צ קפא: (ג) גימ' ע"י דמיון, (ד) ג'יל יסף ק' א' ז"צ וע"ש בנצ"ס, (ה) נצ"צ למה אלא כך למה מאי יסף מאי רב יוסף תקבריה (אמימ), (ו) נסחיס פב. וי"ן, (ז) ע"י הגי' בע"י, (ח) כתובות נט, (ט) נגלה שג"ל אל יך לנצס וגו' ע"י פרש"י בתורה ובמסות יא, ובסוטה מג, (י) ד"ה אפילו אחרי ד"ה לריקן,

תורה אור השלם

1. ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קרינו לו וישיענו זה יי קרינו לו נגילה ונשמחה בישועתו: ישיענו כה ט

הגהות הב"ח

(א) תוס' ו"ה מאי כי דלא מוסיף יסף ומשום הכי קצני נגמרה מאי:

לעזי רש"י

אי שקריין קופסה ובעיקר לחכשיטין,

מוסף רש"י

ואמר רב מתנה בו: ולכן שמו שזי לקבורה ושלם הקרימו (ושב"ם ב"ב סבא), הטוב והמטיב. זכרת הטוב והמטיב שבזכרת המזון תקנו בזהו היום, דמן המורה לזה אלא שלג רלשועות, כדנפקא לן מהאי קרא וזכרת את ה' אלהינו על הארץ וגו' (שם), שפסקו מלכרות עציים. מניין ועד ט"ו בלא היו כותמים ע"ס לזכר המערכה לכל השנה, ממלן ואילך תשג כח חממה, ויש בע"ס לתלמיד ומעלין עין וגם יגדל תולעת ודלמתיק

לאיזה שירלם יעלו. הושע בן אלה רשע היה דכתיב (מלכים ז יז) ויעש הרע צעניי ה' רק לא כמלכי ישראל. והיינו דקאמר רק שזטל את הפרוסדות ואמר לאיזה שירלו יעלו: **הרוגי ציפר**. צפרק העוזקין (גיטין דף מ:). **מלכרות**. לפי

לאיזה שירצו יעלו^(א) רב מתנה אמר יום שנתנו הרוגי ביתר לקבורה ואמר רב מתנה^(ב) אותו יום שנתנו הרוגי ביתר לקבורה^(ג) תקנו ביבנה הטוב והמטיב הטוב שלא הסריחו והמטיב שנתנו לקבורה רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו יום שפסקו מלכרות עציים למערכה^(ד) (תניא) רבי אליעזר הגדול אומר מחמשה עשר באב ואילך תשש כחה של חמה ולא היו כורתין עציים למערכה לפי שאינן יבשין אמר רב מגשיא וקרו ליה יום תבר מגל מכאן ואילך דמוסיף יוסף ודלא מוסיף^(ה) (יאסף)^(ו) (תני רב יוסף) מאי יאסף אמר רב יוסף תקבריה אימיה: שבהן בנות ירושלים כו': ת"ר בת מלך שואלת מבת כהן גדול בת כהן גדול מבת סגן ובת סגן מבת משה מלחמה ובת משה מלחמה מבת כהן הדיוט וכל ישראל שואלין זה מזה כדי^(ז) שלא יתבייש את מי שאין לו: כל הכלים טעונין טבילה: אמר רבי אלעזר אפילו מקופלין ומונחין בקופסא: בנות ישראל יוצאות וחולות בכרמים: תנא מי שאין לו אשה נפנה לשם: " מיוחסות שבהן היו אומרות בחור וכו': תנו רבנן יפיות שבהן מה היו אומרות תנו עיניכם ליופי שאין האשה אלא ליופי מיוחסות שבהן מה היו אומרות תנו עיניכם למשפחה לפי^(ח) שאין האשה אלא לבנים מכוערות שבהם מה היו אומרות קחו מקחכם לשום שמים ובלבד שתעטרונו בזהובים אמר עולא ביראה אמר רבי אלעזר עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם בגן עדן וכל אחד ואחד מראה באצבעו שנאמ'^(י) ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קרינו לו וישיענו זה ה' קרינו לו נגילה ונשמחה בישועתו:

הדרן עלך בשלשה פרקים וסליקא לה מסכת תענית

הדרן עלך בשלשה פרקים וסליקא לה מסכת תענית

הדרן עלך בשלשה פרקים וסליקא לה מסכת תענית

ומראה זו לזה ואומרים, הנה אלהינו זה קרינו לו וישיענו זה ה' קרינו לו נגילה ונשמחה בישועתו. הדרן עלך בשלשה פרקים

בשלשה פרקים פרק רביעי תענית

לא.

תיקנו ביבנה הטוב והמטיב. פירוש זכרת המזון ומש"ה תקנו יותר על היין הטוב והמטיב טפי מזשאר דברים לפי שהיו [במון] גדר זכרס ולא נסרחו: **יום תבר מגל**. פירוש שמועטין מלכרות עציים למערכה פירוש משום שחלש כחה של חמה ומגדלין המולעים בזילנות וע"ס מתולעים פסולים למערכה כדלמר [צמדות] (פ"ב מ"ה) שהכניס צעלי מומין הס מנקרים הע"ס ומסירין הע"ס מתולעים שפסולות למערכה:

דלא מוסיף יאסף. פי' אותו שאינו מוסיף מן הלילות על הימים יאסף: **מאי יאסף** תקבריה אימיה. תימה וכי היה מסופק מאי יאסף אלא נראה לומר דלא מוסיף יסף^(א) ומיהא קצני גמרה מאי יסף אכל לעולם הוה ידע דיאסף הוא לשון מיתה דכתיב (זכרשית מט) ויגוע ויאסף אל עמיו: **כל אחד ואחד מראה הקדוש ברוך הוא** באצבעו שנאמר הנה אלהינו זה קרינו לו וגו' נגילה ונשמחה בישועתו: **הדרך עלך בשלשה פרקים וסליקא לה מסכת תענית**

הדרן עלך בשלשה פרקים וסליקא לה מסכת תענית

הדרן עלך בשלשה פרקים וסליקא לה מסכת תענית

הדרן עלך בשלשה פרקים וסליקא לה מסכת תענית

ומראה זו לזה ואומרים, הנה אלהינו זה קרינו לו וישיענו זה ה' קרינו לו נגילה ונשמחה בישועתו. הדרן עלך בשלשה פרקים

עין משפט גור מצוה

מב א מיי פ"ב מהל' זכרות ה' א טור א"ס סי' קפטן:

רבינו חננאל

רב מתנה [אמר] יום [שנתנו] הרוגי ביתר לקבורה. ובי ביום תיקנו הטוב והמטיב, הטוב שלא הסריחו והמטיב שנתנו לקבורה. ויפ שפסקין בו לכרות עציים למערכה, כדרגיא נ"א [הגדול אומר מ"ו באב תשש כחה של חמה ולא היו כורתין עציים למערכה מפני שאין יבשין. וכוון שאין יבשין מתליעין. וקא, יום תבר מגל. כלומר, מעתה אין אנו צריכין מגל לחתוך בו עציים. [ומכאן ואילך]. פי' מ"ו באב, מי מוסיפין מן הלילה ליום, כלומר, עומד בלילה ושונה שכבר האריך הלילה. ומי שלא יוסיף תקבריה אימיה, שאינו מן החכמים שבגדלין שינה מעניהן בעולם [הזהר] וחיים לעולם הבא.

הדרן עלך בשלשה פרקים

רבינו גרשום

יום שפסקין מלכרות עציים למערכה. ומיכן ואילך מוסיפין לעסוק בתורה. תשש כחה של חמה. ואינה מייבשת העציים. יום תבר מגל. כלומר, מיכן ואילך אין צריכין המגל לכרות עציים. ודלא מוסיף. מלילות על הימים לעסוק בתורה, [ויסוף]. לפי שכבר גדולי הלילות. [כל הפלים. המשאלות זו לזו טענות טבילה, שמא גדרה הין]. אפי' מקופלין. חיישינן שמה ישבה עליהן נדה. לעשות מחול להצדיקים. שהצדיקים עושין מחול וזקביה יושב באמצע,

^(א) פי' הגון על זה ממלך בספר החיים שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפראג. בספר זימות ח"א פ"ה, (**). בסיומא וסוף משונת הרמ"א ז"ל וכן בסוף יט"ש זכ"ק כבוד רמזים על הזכרת שמות הללו.